

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2022-5367
Den 24. maj 2022

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 927 (MOF alm. del) stillet den 29. april 2022 efter ønske fra Susanne Zimmer (FG).

Spørgsmål nr. 927

”Vil ministeren oplyse, om asbest er farligt for dyr i vandmiljøet og fugle? Og herunder oplyse, hvor stor er risikoen for ophobning af asbest fra deponier i økosystemet? Der ønskes henvisning til konkrete kilder.”

Svar

./.

Først og fremmest henviser jeg til besvarelsen af spm. 865 (MOF alm. del), som blandt andet omhandler de generelle miljømæssige risici ved udsættelse for asbestfibre.

Idet spørgsmålet her er mere specifikt i forhold til de miljømæssige risici, så har jeg forelagt Miljøstyrelsen spørgsmålet, og Miljøstyrelsen oplyser, at:

”Miljøstyrelsen er ikke bekendt med nyere undersøgelser, som vurderer asbests påvirkning af vand- og jordlevende organismer og dyr i miljøet, herunder risikoen for ophobning af asbest fra deponier. Den velkendte bekymrende effekt ved asbest er indånding af fibre, hvilket ikke er muligt, når asbest er bundet i vandfasen eller i jorden.

Fugle og pattedyr vil formentlig være påvirkede af asbest i samme grad som mennesker. Den primære kræfttype, der forekommer hos mennesket ved indånding af asbestfibre, er lungehindekræft. Latenstiden fra eksponering af asbestfibre til udvikling af kræft i lungehinden kan tage 20-50 år og sjældent under 15 år. Farligheden af asbestfibre er knyttet til indånding af fibre og afsætning af disse i lungerne, og farligheden er endvidere knyttet til asbestfibre af ganske bestemte dimensioner. Den lange latenstid fra eksponering til udvikling af kræft betyder, at det kun er dyr med lange livscyklusser, der er i risiko herfor. Dyr med kortere livscyklusser vil dø af andre (f.eks. naturlige) årsager inden udvikling af lungehindekræft.

Beskyttelsesniveauet for mennesker er baseret på beskyttelse af det enkelte individ, mens beskyttelsen af miljøet er baseret på, at der ikke må ske en u hensigtsmæssig påvirkning på populationsniveau. Her har udvikling af kræft mindre betydning end andre effekttyper, da det vil forudsætte en meget høj forekomst af kræft, før at det vil påvirke populationer af vildtlevende dyr. Samlet set er der ikke noget, der antyder, at asbestfibre er meget problematiske i miljøet i forhold til vand- og jordlevende organismer og dyr eller hos fugle.

Asbestfibres skæbne i jord sammenlignes med andre mineralske partikler i jord. Forurening med asbestfibre i jord udgør en mindre del af en samlet set stor masse af mineralske partikler i jorden. Mineralske partikler "bindes" i høj grad sammen af fugtighed ved interaktioner mellem kemiske grupper på mineraloverfladen og vandmolekyler. Foruden denne "binding" til jordens partikler vil asbestfibre opblandes i jordmatricen, hvorved asbestfibre bliver immobile i forhold til resuspension gennem vindpåvirkning og aktivitet. Denne opblanding sker ved transport af asbestfibre ned i jordoverfladens porøse struktur og åbninger, eksempelvis gennem infiltration af regnvand. Samlet vurderes "binding" og opblanding af asbestfibre i jordmatricen at medføre en reduceret risiko for ophobning af fibre i miljøet samt eksponering for fibre, idet fibre fjernes fra jordoverfladen og dermed overfladens kontaktzone med vind og aktivitet. Tilsvarende andre mineraler vil en vedvarende påvirkning af asbest med vand over tid medføre en langsomt fremadskridende udvaskning af både metal- og silikatkomponenterne i asbestfiberen, hvorved de farlige egenskaber løbende mindskes."

Til besvarelse af spørgsmålet oplyser Miljøstyrelsen at have anvendt følgende kilder:

<https://www2.mst.dk/udgiv/publikationer/2011/05/978-87-92708-87-8.pdf>

(Asbest i jord- eksponering og undersøgelsesmetode).

<https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2015/02/978-87-93283-77-0.pdf>

(Asbest i jord - viden om praksis for håndtering).

<https://www2.mst.dk/udgiv/publikationer/2008/978-87-7052-695-1/html/default.htm>

(Asbestfibre i jordmiljøet).

Lea Wermelin

/

Henrik Søren Larsen